

Raadsvergadering : 11 november 2019

Agendapunt : 6

Onderwerp : aanbiedingsbrief begroting 2020

Aan de raad van de gemeente Vlieland,

Inleiding

De begroting 2020 is de tweede begroting die het nieuwe college aanbiedt aan de nieuwe raad die is verkozen met de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018. Na die verkiezingen is een nieuwe coalitie gevormd door de partijen Nieuw Liberaal Vlieland en GroenWit. Op 24 april 2018 werd het coalitieakkoord bekend gemaakt. Het akkoord werd vervolgens op 14 mei door de raad vastgesteld.

Algemeen

Het coalitieakkoord is door ons college uitgewerkt in het collegeprogramma "Balans in Leefbaarheid" waar uw raad op 19 september 2018 kennis van heeft kunnen nemen. Dit programma vormt de basis voor de kadernota voor de begroting 2020. Programma en kadernota hebben vervolgens geleid tot de nu voorliggende (meerjaren-)begroting 2020 – 2023.

Het collegeprogramma is ambitieus. Om op Vlieland een leefbare woon- en werkgemeenschap mogelijk te maken, is er werk aan de winkel. We hebben dat beschreven in de onderdelen "wat willen we bereiken" en "wat gaan we daarvoor doen" in het collegeprogramma. U vindt deze ambities terug in de toelichtingen bij de begrotingsprogramma's.

In de begroting worden de ambities gerelateerd aan de financiële en formatieve mogelijkheden van het college. Naast eigen ambities zijn er wettelijke verantwoordelijkheden en daarbij behorende taken die moeten worden uitgevoerd. Met de uitbreiding van de tijdbestedingsnorm van de wethouders in 2019 heeft ons college nadrukkelijk ingezet op de mogelijkheden die ambities en verantwoordelijkheden bestuurlijk waar te maken.

Een belangrijke financiële randvoorwaarde wordt gevormd door de inkomst uit het Gemeentefonds: de algemene uitkering. De begroting 2020 is gebaseerd op de meicirculaire 2019 van het Gemeentefonds. De ontwikkelingen in het fonds na Prinsjesdag 2019 konden niet meer in de begroting worden verwerkt. Uw raad wordt daarover in 2020 separaat geïnformeerd.

In het collegeprogramma zijn geen prioriteiten toegekend aan de ambities van ons college. In deze collegeperiode willen we alle ambities uit het programma zo veel als mogelijk is, realiseren. We volstaan wat dat betreft met het verwijzen naar het collegeprogramma en de toelichtingen bij de programma's in de begroting. Desondanks willen we op een aantal onderwerpen nader ingaan.

De begroting en de Planning- en Controlcyclus

Het collegeprogramma wordt jaarlijks geconcretiseerd in de programmabegroting: de beleidsvoornemens. Daarnaast bestaat de begroting uit eerder vastgesteld bestaand beleid en wettelijke taken. De begroting wordt concreet uitgewerkt in een doorlopende uitvoeringsagenda voor het college en de directie/de organisatie. Het betreft de "wat te doen"-lijst voor het college, en daarmee: voor de directie en de organisatie.

In deze uitvoeringsagenda worden concrete acties opgenomen: welke voorstellen legt het college wanneer aan de raad voor, over welke onderwerpen gaat de directie adviezen voorleggen aan het college, en welke activiteiten moet de directie anderszins inplannen en aansturen.

De uitvoeringsagenda wordt regelmatig besproken in een overleg tussen het college en de directie. De agenda vormt de basis voor de werkoverleggen met de teams en de medewerkers. De uitvoeringsagenda is het meest concrete onderdeel van de P&C-cyclus.

Een belangrijk deel van de programmabegroting bestaat uit de ruimte voor onderhoud, vervangings- en uitbreidingsinvesteringen van kapitaalgoederen. Het is gezien de financiële omvang daarvan

belangrijk die middelen jaarlijks te actualiseren. Daarom heeft ons college in de planning- en controlcyclus vastgelegd dat jaarlijks in februari meerjarenonderhoudsprogramma's worden opgesteld.

Het gaat om:

- wegen
- waterstaatswerken
- rioleringen
- gebouwen
- automatisering
- tractie- en overige hulpmiddelen buitendienst

Gezien het belang van deze onderwerpen is het belangrijk ze meer expliciet dan andere begrotingsonderdelen in beeld te hebben. De beleidsbeslissingen jaarlijks in februari over deze meerjarenprogramma's, en de financiële effecten worden vervolgens meegenomen in de kadernota en na besluitvorming door uw raad, in de nieuwe begroting.

Door dit in februari te doen heeft ons college de mogelijkheid kort na afloop van het jaar geïnformeerd te worden over de uitvoering van het betreffende investerings- en onderhoudsprogramma in het afgelopen jaar zodat niet gewacht hoeft te worden op het gereedkomen van de jaarrekening.

Bovendien kan zodoende vroeg in het lopende jaar een concreet uitvoeringsprogramma voor dat jaar worden vastgesteld door het college op grond van de betreffende jaarschijf uit het meest recente meerjarenplan.

Volkshuisvesting

Vlieland kent gelukkig een gezonde economie met veel werkgelegenheid, vooral in de toeristische sector. Voor velen die op Vlieland een baan hebben, is het echter nauwelijks mogelijk goede huisvesting te realiseren. Al langere tijd wordt gezocht naar oplossingen.

In november 2016 heeft uw raad vastgesteld de Woningmarktanalyse. In maart 2017 werd, naar aanleiding van uw beleidsvoornemen in de begroting 2016, opgeleverd het stedenbouwkundige onderzoek naar de locatie voormalige basisschool. In januari 2018 stelde uw raad een nieuwe Woonvisie vast. Er vonden bestuurlijke gesprekken plaats met WoonFriesland en uw raad bepaalde in de raadsvergaderingen van 16 juli en 19 september de randvoorwaarden voor het ontwikkelen van het terrein van de voormalige basisschool.

Inmiddels is de bouw van 25 woningen op deze locatie in volle gang en is de verwachting dat de woningen in april 2020 bewoond kunnen worden.

De voormalige bibliotheek wordt beschikbaar gehouden voor het tijdelijk huisvesten van enige voorzieningen gedurende de bouw van de Boswijk. Daarna komt deze locatie beschikbaar voor de volkshuisvesting.

Uw raad heeft inmiddels op 28 oktober 2019 definitief het besluit genomen tot de bouw van de Boswijk, met 36 zelfstandige seniorenwoningen en 7 studio's voor intramurale zorg.

Het aantal woonruimten dat beschikbaar is voor permanente bewoning (momenteel 550) stijgt daarmee substantieel deze collegeperiode.

Ouderenhuisvesting, ouderenzorg en ouderenwelzijn

De nieuwe Boswijk bestaat straks uit 36 zelfstandige seniorenwoningen, een intramurale voorziening voor 7x24-uurszorg en een gebouw voor welzijns- en commerciële functies. Daarnaast is het echter wezenlijk van belang dat door de KwadrantGroep voldoende zorg- en welzijnsdiensten op Vlieland kunnen worden geleverd, aan alle inwoners die dat nodig hebben en ongeacht waar ze op Vlieland wonen. Door de krappe arbeidsmarkt voor zorgpersoneel in het algemeen en die op Vlieland in het bijzonder, betekent dat een grote opgave.

In de Samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en KwadrantGroep en in het gezamenlijke beleidsplan "De Bakens Verzet" werden over de rol van KwadrantGroep eerder al de eerste afspraken gemaakt. Ons college heeft het vertrouwen dat dat zorg- en welzijnsplan de zorg op Vlieland mogelijk maakt zodanig dat, binnen redelijke kaders, ook in de toekomst geen inwoners naar de wal behoeven te verhuizen vanwege een groter worden de zorgbehoefte.

Een belangrijk punt van aandacht daarbij is de betekenis van het seniorenwelzijnswerk zoals dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort, onder meer op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Ons college wil nagaan hoe operationele en financiële samenwerking en integratie tussen gemeente, vrijwilligers en KwadrantGroep kunnen leiden tot positieve synergie-effecten. Dergelijke effecten kunnen wellicht net het verschil maken bij het realiseren van goede voorzieningen voor senioren.

Handhaving

Eén van de argumenten om als Vlieland een zelfstandige gemeente te zijn, is de noodzaak om op een eiland, op relatief grote afstand van het vaste land, een zichtbaar, voelbaar en executief openbaar bestuur te hebben. Ons college zet in dat kader evenals in voorgaande jaren ook in 2020 in op voldoende handhaving en zal dat opnieuw doen met beleid.

Het gaat daarbij niet alleen om straf- en bestuursrechtelijke maatregelen, maar ook (misschien wel: vooral) om hetgeen daaraan vooraf gaat: het communiceren over regelgeving, het overleggen met en aanspreken van (vermeende) overtreders en het voorbeeldgedrag van raadsleden, bestuurders en van de gemeentelijke organisatie.

Ons college heeft in de begroting 2020 weer diverse maatregelen opgenomen om te kunnen handhaven. De Bijzondere Opsporings Ambtenaren van de gemeente Harlingen blijven ook in 2020 naar Vlieland komen.

Voor het handhaven van de bouwregels, het bestemmingsplan en de brandveiligheid worden ook in 2020 iedere twee of drie weken door een externe bouwinspecteur controles uitgevoerd. Ook zijn er twee gemeentelijke toezichthouders actief. De controles richten zich op het correct uitvoeren van omgevingsvergunningen, het tegengaan van illegale bouwwerken en het juiste gebruik van gebouwen overeenkomstig de bestemmingsplannen. In het uiterste geval past ons college daarbij daadwerkelijk bestuursdwang toe.

Wat evenmin nieuw is, maar wat in 2020 wordt voortgezet, is het strikt handhaven van de Drank- en Horecawet. In samenwerking met de andere Waddeneilanden worden hiervoor ook in 2020 weer speciale Bijzondere Opsporingsambtenaren (BOA's) ingezet.

Voor wat betreft de openbare orde meer in het algemeen vindt er ook in 2020 intensief bestuurlijk en ambtelijk overleg met de Nationale Politie plaats, zowel lokaal als bovenlokaal. Eerder al werd afgesproken dat uw raad de mogelijkheid heeft proactief te worden betrokken bij het opstellen van het jaarplan van de politie.

In 2019 is aan de handhavingsinstrumenten toegevoegd een intern overleg van de medewerkers openbare orde en veiligheid, fysieke leefomgeving en de juridisch medewerker, met de gemeentelijke toezichthouders. De signalen over overtredingen van de gemeentelijke toezichthouders, de BOA's, de bouwinspecteur en anderszins worden in dat intensieve overleg beoordeeld waarna adviezen uitgebracht worden aan ons college zodat passende maatregelen genomen kunnen worden.

Duurzaamheid

In september 2017 stelde uw raad het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid vast. Ons college voert dat programma voortvarend uit. Zo is er voor € 114.000 "versnellingsgelden" ingezet bij de voorbereidingen om van de Duinwijk een gasvrije wijk te maken. Begin oktober 2018 is bekend geworden dat Vlieland mee mag doen aan het rijksprogramma gasvrije wijken en dat daarmee voor de uitvoering € 600.000 beschikbaar is gekomen om de Duinwijk daadwerkelijk geheel gasvrij te maken. Inmiddels is dit project in volle gang.

Ook het vastgoed in de Boswijk en op het terrein van de voormalige basisschool wordt gasvrij gerealiseerd.

Ons college zet daarmee belangrijke stappen in de duurzame energietransitie die ook op Vlieland noodzakelijk is.

Financiën

In de kadernota 2020 die uw raad in juli 2019 vaststelde, is een perspectief geschetst dat negatief was. Ook nam uw raad een besluit over het verder verhogen van de toeristenbelasting. Vervolgens is de begroting 2020 opgesteld en zijn diverse posten nader berekend. De (meerjaren-)begroting is

daardoor structureel in evenwicht, met een positief resultaat in 2023 van € 28.000:

		2020	2021	2022	2023
	voorlopige saldi 2020 - 2023 volgens kadernota 2020	8.000	-11.000	-40.000	-19.000
	<u>begroting 2020</u>				
1	eenmalige projectkosten gemeentearchief	0	-75.000		
2	budget automatisering ivm kostenstructuur SSC	0	-27.000	-27.000	-27.000
3	meerjarenbegroting veiligheidsregio, raad mei 2019	1	-10.000	-16.000	-21.000
4	bijdrage veiligheidsregio in GHOR-kosten	1	-15.000	-15.000	-15.000
5	gewijzigd beheer- en exploitatie gebouw De Jutter	4	-55.000	-55.000	-55.000
6	huur Noordzeestrand	5	-21.000	-21.000	-21.000
7	duurzaamheidscoördinator uit duurzaamheidsreserve	7	29.000	29.000	29.000
8	extra verhogen toeristenbelasting 2020	9	134.000	134.000	134.000
9	autonome ontwikkeling opbrengst onroerendezaakbelasting	9	30.000	30.000	30.000
xx	diverse overige		2.000	44.000	4.000
	actuele saldi meerjarenbegroting 2020 - 2023		0	92.000	48.000
				28.000	

De begrotingsruimte in 2020 is omgezet in een stelpost voor eenmalig onvoorzien van € 71.000 in 2020.

De begroting is voor wat betreft de algemene uitkering uit het Gemeentefonds echter opgesteld naar de stand van zaken meicirculaire. Dat is in overeenstemming met de wens van de toezichthouder (provincie) en overeenkomstig de gebruikelijke handelwijze.

Tot slot

Vlieland is een kleine samenleving. Het bestaan van een leefbare woon- en werkgemeenschap op ons eiland is niet vanzelfsprekend. Voor veel voorzieningen is de basis feitelijk te klein. Veel is te danken aan de inzet van vrijwilligers, zowel bestuurlijk als voor wat betreft de uitvoering. Daar is veel inspanning in tijd en daarnaast kennis en kunde voor nodig. Ons college spreekt haar grote waardering uit voor al die inwoners die zich op enige wijze voor de samenleving inzetten.

We denken dat blijvende en verdergaande samenwerking tussen al die vrijwilligers in de verschillende verenigingen en stichtingen, het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie nodig is, willen we voldoende faciliteiten op ons eiland behouden. Daarbij zien we voor de gemeente, en daarmee zowel voor uw raad als voor ons college, een belangrijke initiërende, coördinerende maar ook ondersteunende rol weggelegd. Daarbij willen we nog meer vertrouwen tonen in en ruimte scheppen voor inwonersinitiatieven waar gemeente en actieve inwoners constructief samenwerken.

Onze waardering voor het vele werk van vrijwilligers en het ondersteunen daarvan wil ons college ook concreet maken. Op diverse onderdelen van de begroting zijn daarvoor ook in 2020 (onderdelen van) budgetten beschikbaar die dat financieel mogelijk kunnen maken.

Wij wensen de leden van uw raad inspiratie en wijsheid toe bij uw werk als volksvertegenwoordiger, in het besef van het vertrouwen dat de inwoners van Vlieland u hebben gegeven.

Wij stellen u voor te besluiten tot het vaststellen van de bijgevoegde programmabegroting 2020.

Vlieland, 29 oktober 2019

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

M. de Jong
secretaris

C. Schokker-Strampel
burgemeester

De raad van de gemeente Vlieland,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 29 oktober 2019;

B E S L U I T:

de programmabegroting 2020 vast te stellen;

Aldus vastgesteld in de raad van de gemeente Vlieland in zijn openbare vergadering van 11 november 2019.

voorzitter

griffier

C. Schokker-Strampel

M.G. Brinksma-Brandenburg